

CORONA-EDITIE

MAART 2020 – AAN DE SLAG MET ... #2

ProDemos Huis voor democratie en rechtsstaat

Inleiding

Als je dit leest zit je waarschijnlijk thuis achter je computer, of tablet. Het kabinet heeft besloten dat basisscholen voorlopig niet open gaan. Maar wie beslist wat? Hoe wordt een beslissing genomen en wat is de rol van de Tweede Kamer en het RIVM? En mogen deze beslissingen wel genomen worden? Wat staat erover in de grondwet? Dat leer je allemaal als je deze werkvormen doet. Succes!

1. Wie beslist wat?

Het is een bijzondere tijd. Sinds de uitbraak van het coronavirus hoor je dat er veel maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat niet nog meer mensen worden besmet. Maar wie nemen die beslissingen eigenlijk? Bij deze opdracht denk je na over wie wat beslist. Zet een kruisje op de goede plek.

	Den Haag (landelijk)	Veiligheidsregio	Je ouders
1. Strand afsluiten			
2. Kinderfeestje afzeggen			
3. Scholen sluiten			
4. Verbod om dichterbij elkaar te komen dan 1,5 meter			
5. Sluiten drukke speeltuin			
6. Thuiswerken			
7. Verbod op samenscholingen			
8. Sluiten van een markt			
9. Niet meer buiten spelen			
10. Sluiten van een camping			

Veiligheidsregio: er zijn 25 veiligheidsregio's in Nederland, zoals Twente en Zuid-Limburg.

Den Haag: de Tweede Kamer beslist over de voorstellen van de minister

2. Advies voor de minister

De ontwikkelingen gaan snel. Het is een tijd dat er snel beslissingen moeten worden genomen om zo goede maatregelen te treffen tegen de verspreiding van het coronavirus. De regering is hard aan het werk. Ook de Tweede Kamer, ambtenaren op de ministeries en organisaties die adviesgeven zijn druk bezig. Lees de onderstaande tekst en maak daarna de opdrachten. Is de uitspraak waar of niet waar? Wat is de goede volgorde?

LEESTEKST

De Tweede Kamerleden maken de wetten en controleren de ministers. De ministers maken ook wetten en voeren de wetten uit. Gelukkig hoeven ze dat niet in hun eentje te doen. Allerlei knappe koppen helpen hen om goede beslissingen te nemen.

Als het gaat om de gezondheid van Nederlanders geeft het Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu (RIVM) de minister van Volksgezondheid advies. Bijvoorbeeld over het sluiten van cafés en restaurants. En er zijn nog veel meer organisaties die de ministers advies geven. Maar de ministers beslissen uiteindelijk zelf.

Wel moeten ze de Tweede Kamer goed op de hoogte houden van wat ze allemaal doen. Tweede Kamerleden mogen de minister vragen stellen over zijn beslissingen. En zij geven de minister ook advies. De minister beslist zelf of hij naar dat advies luistert.

Behalve wanneer een meerderheid van de Tweede Kamerleden vóór het advies is. Dan moet de minister het advies uitvoeren. Als een meerderheid van de Tweede Kamerleden vindt dat de minister zijn werk niet goed doet dan mogen ze hem zelfs wegsturen.

2A. Is de uitspraak waar of niet waar?

Uitspraak	Waar/niet waar
1. Het RIVM geeft advies aan de minister.	
2. De minister moet luisteren naar het advies van het RIVM.	
3. De Tweede Kamer mag de minister ook een advies geven.	
4. De Tweede Kamer voert de wetten uit.	
5. Als de minister zijn werk niet goed doet mag hij worden weggestuurd door de Tweede Kamer.	
6. De Tweede Kamer controleert de ministers.	
7. De minister hoeft de Tweede Kamer niet op de hoogte te houden.	
8. De Tweede Kamer maakt wetten.	

2B. Zet in de goede volgorde

- De minister beantwoordt vragen over de beslissing om alle restaurants en cafés te sluiten aan de Tweede Kamer.
- De minister neemt de beslissing om alle restaurants en cafés te sluiten.
- Het RIVM adviseert de minister om alle restaurants en cafés snel te sluiten.
- De Tweede Kamer is het eens met de beslissing van de minister.
- De minister vraagt advies aan het RIVM.
- De Tweede Kamer stelt vragen aan de minister over het sluiten van cafés en restaurants.

3. De Grondwet

De Grondwet is de belangrijkste wet van Nederland. In de Grondwet staan veel verschillende regels. Er staat bijvoorbeeld in wat de Koning allemaal wel en niet mag doen. Ook de rol van de minister-president en de ministers staat er in beschreven.

Maar in de Grondwet staan ook rechten die burgers in Nederland hebben. Dat zijn grondrechten. Er staat in de Grondwet dat burgers het recht hebben hun eigen leven te leiden, zonder dat de overheid zich met hun mening, geloof en keuzes bemoeit. De grondrechten mogen niet zomaar worden beperkt door de staat. Alleen als het echt nodig is.

Dit is nu aan de hand door de dreiging van het coronavirus en dat is heel uitzonderlijk. De regering neemt maatregelen om de bevolking en de economie te beschermen, maar deze botsen ook met de grondrechten.

Op de volgende bladzijde zie je een rijtje van een paar van onze grondrechten. Welke worden nu beperkt?

Grondrecht	Wordt nu beperkt	Wordt niet beperkt
Artikel 1: Gelijkheidsbeginsel Je mag niet discrimineren.		
Artikel 6: Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging Je mag zelf weten waarin je gelooft en je mag je geloof uitoefenen.		
Artikel 7: Vrijheid van meningsuiting, waaronder vrijheid van drukpers Je mag je eigen mening hebben en de overheid controleert niet vooraf wat er in de krant geschreven wordt of wat er op tv komt.		
Artikel 8: Vrijheid van vereniging Iedereen mag een vereniging oprichten, bijvoorbeeld een voetbalclub of een zwemvereniging. Hiervoor hoef je geen toestemming te vragen aan de overheid.		
Artikel 9: Vrijheid van vergadering en betoging. Je mag in Nederland demonstreren. Je moet dit wel van tevoren even melden.		
Artikel 17: Vrije toegang tot de rechter Iedereen kan naar de rechter stappen.		
Artikel 23: Onderwijs, waaronder vrijheid van onderwijs In Nederland heeft iedereen recht op onderwijs, er is zelfs leerplicht. Er mogen verschillende scholen opgericht worden. Zoals katholieke, protestantse of islamitische basisscholen.		
Artikel 50: Er is een volksvertegenwoordiging Nederlanders mogen stemmen voor de Tweede Kamer. De Kamerleden vertegenwoordigen het volk. <i>Linksonder zijn drie zetels uit de Tweede Kamer te zien.</i>		